

Vergaderjaar 2008–2009

28 973

Toekomst van de intensieve veehouderij

Nr. 34

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 mei 2009

Met mijn Toekomstvisie Veehouderij en de Nota Dierenwelzijn heb ik het voornemen uitgesproken om afspraken met partijen te maken over een duurzame veehouderij en het aanbod van diervriendelijke producten. Op 19 mei zijn hiervoor de Uitvoeringsagenda Duurzame Veehouderij (bijlage 1)¹ en het Convenant Marktontwikkeling Verduurzaming Dierlijke Producten (bijlage 2)¹ ondertekend, waarmee de betrokken partijen aangeven verantwoordelijkheid te zullen nemen.

Uitvoeringsagenda Duurzame Veehouderij

De Uitvoeringsagenda volgt op gesprekken die ik heb gevoerd met overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. De aanleiding daarvoor was mijn Toekomstvisie Veehouderij die ik op 16 januari 2008 aan u gepresenteerd hebt (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 28 973 nr. 18). De kernboodschap van deze visie is dat de veehouderij zich in Nederland binnen 15 jaar moet hebben ontwikkeld tot een in alle opzichten duurzame veehouderij, met een breed draagvlak in de samenleving. Dan bedoel ik een veehouderij die produceert met respect voor mens, dier en milieu waar ook ter wereld. De Uitvoeringsagenda draagt hier op twee manieren aan bij. Partijen hebben overeenstemming over de uitdagingen op de langere termijn en zeggen toe om deze te concretiseren. Ook is de Uitvoeringsagenda erop gericht om op korte termijn de uitvoering en realisatie van duurzaamheidsinitiatieven te starten en te versnellen.

De Uitvoeringsagenda is opgebouwd langs 6 speerpunten met bijbehorende langetermijnuitdagingen:

1. Systeeminnovaties: een samenhangend pakket van vernieuwingen;
2. Welzijn en gezondheid van dieren: de kwaliteit van leven van dieren;
3. Maatschappelijke inpassing: de aansluiting bij wensen en ideeën van de maatschappij;

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

4. Energie, milieu en klimaat: heeft betrekking op de effecten die de veehouderij hierop heeft;
5. Markt en ondernemerschap: heeft betrekking op het economisch perspectief van ondernemers;
6. Verantwoord consumeren: heeft betrekking op het gedrag van consumenten.

De ondertekenaars zeggen toe dat ze individuen en de eigen achterban zullen motiveren en ondersteunen bij de uitvoering en realisatie van duurzaamheidsinitiatieven die hieraan bijdragen.

Het komt de komende jaren neer op uitvoering in de praktijk. Hiervoor zijn diverse acties opgenomen in de Uitvoeringsagenda. Deze zullen op korte termijn verder worden aangevuld en uitgebouwd. Zo stel ik met het aanvullend beleidsakkoord van dit kabinet in 2009 en 2010 per jaar € 10 miljoen extra middelen beschikbaar. Ook stelt de overheid € 10 tot 15 miljoen per jaar beschikbaar voor duurzame stallen uit de Europese landbouwgeboden (artikel 68).

Het concretiseren van langetermijnduitdagingen is van groot belang. De duurzaamheidssprong komt namelijk alleen tot stand door – naast het versnellen van acties – langdurig en gestructureerd samen te werken aan de doelen van een duurzame veehouderij. Uitgangspunt daarbij is een integrale benadering (people, planet én profit) met betrokkenheid van de gehele productieketen. Deze concretisering zal de komende maanden verder vorm krijgen. Nog vóór de zomer van 2010 zal ik uw Kamer informeren over de voortgang.

Convenant Marktontwikkeling Verduurzaming Dierlijke Producten

In de Nota Dierenwelzijn (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008 29 683 nr. 76) heb ik het opstellen van een convenant tussensegment aangekondigd. Mijn doelstelling met dit convenant was «dat er de komende jaren een substantieel tussensegment (vlees tussen gangbaar en biologisch) in het schap ligt, te beginnen met varkens en kippenvlees [...] Dit kan geen enkele partij alleen realiseren; hiervoor zijn alle partijen van boer, verwerkende industrie, retail tot consument nodig.»

Op 19 mei is het Convenant Marktontwikkeling Verduurzaming Dierlijke Producten voor varkensvlees, kippenvlees en eieren ondertekend. Het concrete gezamenlijke streefdoel is een omzetgroei van jaarlijks 15%: inzet is dat de aankoop van duurzame dierlijke producten (varkensvlees, kip, eieren) door de consument in de supermarkt en bedrijfsrestaurants tussen 2009 en 2011 jaarlijks stijgt met 15%. Het gaat hierbij om een stijging van de verkoop van duurzame producten t.o.v. de verkoop van duurzame producten in het jaar daarvoor.

Met duurzamer wordt in dit verband bedoeld op diervriendelijker geproduceerd: verduurzaamde producten dienen op *meerder*e punten een duidelijke «plus» op dierenwelzijngebied te hebben ten opzichte van het gangbare product/de wettelijke eisen.

Het gaat dus om maatregelen om het welzijn van dieren te vergroten: zoals meer ruimte, (meer) daglicht, afleidingsmateriaal en het voorkomen van ingrepen.

Betrokken partijen zetten zich in om dit convenant onder de aandacht te brengen bij hun achterban om onder meer de gewenste keteninitiatieven te initiëren. Daarnaast spelen de convenantpartijen een belangrijke rol bij het uitwisselen van goede voorbeelden van aanpak, ontwikkeling, marktintroductie en promotie van een product.

De overheid ondersteunt dit traject met een financiële impuls, het wegnemen van eventuele belemmeringen in wetten regelgeving en een bewustwordingscampagne.

Om de daadwerkelijke uitvoering zo snel mogelijk te starten heb ik vandaag en Stuurgroep geïnstalleerd die de voortgang bewaakt.

Met de betrokken partijen zullen monitoringafspraken worden gemaakt en in 2011 zal een evaluatie plaatsvinden. Op basis van deze evaluatie zal over eventuele voortzetting na 2011 en verbreding van het convenant worden besloten.

Het afsluiten van dit convenant en het formuleren van de gezamenlijke ambities is een belangrijke invulling van het zesde speerpunt van de Uitvoeringsagenda voor een duurzame veehouderij: verantwoord consumeren.

Deze zomer verschijnt de nota Duurzaam Voedsel, ook hiervoor biedt – in een breder kader van het streven naar duurzamere producten – het convenant Marktontwikkeling Verduurzaming Dierlijke Producten concrete invulling.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg